

ჯავახეთის ფამფარულა, ჩემი...

„ცა და ქვეყანა დაღრუბლა, სულ დედამიწა ღვარაო...“

ხალხური

რადაც წარმოუდგენელ და სრულიად ფანტასტიკურ ჯავახეთში, კერძოდ კი თეთრობის აღკვეთილის რეინჯერების სახლზე რომ დავამონტაჟეთ ავტონომიური მზის ფოტოელექტრული სადგური, იქ ერთი ბუჩქივით ყვავილი იდგა, ის მომეწონა და ერთმა რეინჯერმა ამიხსნა, - ეს ჯავახეთის ფამფარულაა, კევის ბალახი, იგივე Scorzonera dzhawakhetica-ო, - ამ ერთ ბუჩქზე ოცდათამდე მაინც იქნებოდა ყვითელი ყვავილი, თანაც იმ თავისი ლაღად ხასხასა, მიმოხვეულად წაგრძელებულ, ღია მწვანე ფოთლებით, - ამ ჩემს ცოლს და შვილს რომ თვალეები აქვთ, ზუსტად ისეთი ფერის ფოთლებით. ჰოდა, ნებართვა ავიღე, ამოვთხარე, ფესვები სველი მიწითა და ცელოფანით შევუფუთე, გზაში რომ არ დამჰკნობოდა და სახლში წამოვიღე, - მეთქი, ეგება გაიხაროს. სწორედ ამ ფამფარულას ვრგავდი ვეებერთელა ქოთანში, სამსახურიდან რომ დამირეკეს, - მეორე მემონტაჟეს, სანდროს სოფელში მოუწია სასწრაფოდ წასვლა, დედა უნდა დააწვინოს საავადმყოფოში და ისევ შენ უნდა გვიშველო, - შოვში, ერთ-ერთ კოტეჯზე ისეთსავე სადგურს ვამონტაჟებთ დღეს, როგორიც თეთრობის რეინჯერების სახლზე დავაყენეთო. წამოდი შენი მანქანით და ბენზინი ჩვენგან მოდისო.

მეთქი, ამ ჯავახეთის ფამფარულას ჩარგავ და ეგრევე გამოვდივარ. დაახლოებით სამ-ოთხ საათში მანდ ვარ და დამელოდეთ.

გაიგეს ამ ჩემმა ცოლმა, მარიკამ და ხუთი წლის ნატომ, რომ შოვში მივდივარ და, - ჩვენც წამოვალთ, ცოტას დავისვენებთ და ვიპიკნიკებთ კიდეცო...

მოკლედ, ცხრა საათი იქნებოდა, ჩავალაგეთ ბარგი ჩემს „სუძუკი გრანდ ვიტარა“ 2008 წლის ჯიპში და დავაწეეთ.

სადღაც პირველი საათისკენ ავედით შოვში, სადაც ფესტივალი ტარდება, იქ გავჩერდით - მდინარე ჭანჭახის ხეობაა, მწვანედ ხასხასა ტყე გადმოგვყურებს ფერდობებიდან, ლურჯად კამკამებს ჰაერი, ჩიტები თავ-თავისებურად გალობენ, აქა-იქ ადამიანების გადამახილებია...

თეთრი ღრუბლებიც მოჩანს ზემოთ, შოდა-კედელას ქედის თავზე, თორემ ისე ცა ლურჯადაა გადახატული და მხიარული მზე ანათებს, ცხელა კიდეც და ჰაერი არის სასწაულად სუფთა, ამას მაშინვე გრძნობს იქ ასული ადამიანი.

მარიკამ და ნატომ მუსიკას მოუსმინეს, ფოტოები გადაიღეს, კარგადაც გაერთნენ.

ამასობაში მე იმ კოტეჯზე 1380 ვატიანი მზის ფოტოელექტრული ორი პანელი დავამონტაჟე, თავისი ორ კილოვატიანი სინუსოიდალური ინვერტორით, ორ-ნახევარ კილოვატ/საათიანი ჟელეიანი აკუმულატორით, ოცდაათ ამპერიანი მზის დამუხტვის კონტროლერით. მოკლედ, გავმართე სისტემა, ჩავრთე და დენი არის, - გარეთ მზეა და კარგად მუშაობს, თუმცა ამ აპარატურას სინათლეზეც შეუძლია მუშაობა, ღრუბლიან ამინდში. აკუმულატორი რაღად უნდაო, იქ მკითხეს მასპინძლებმა და ავუხსენი, რომ ეს აკუმულატორი დღისით დენს აგროვებს და ღამით უნდა ჩართო. თორმეტ ვოლტიანი და ერთ კილოვატ/საათიანი აკუმულატორი ჰყოფნის: ერთ ორმოც ვატიან ნათურას, მაცივარს, კომპიუტერს, ტელევიზორს და ტელეფონის დატენვას ღრუბლიან ამინდში ორი დღის განმავლობაში და ეს ორ-ნახევარ კილოვატ-საათიანი აკუმულატორი, რაც აქ დავაყენე, წესით, ხუთი დღე უნდა ეყოს იმ ყველაფერს, რაც

ჩამოგითვალეთ მეთქი... მერე სხვა რამეებიც ავუხსენი და, ბოლოს, უკვე რომ ჩაიბარეს ჩვენი სამკაცნიანი ბრიგადის ნამუშევარი, იქ პატარა სუფრა გაშალეს და, - მეთქი, ბოდიში, ვერ დავრჩები, ცოლ-შვილი მყავს წამოყვანილი, - და წამოვედი.

მერე მოვიარეთ მთელი შოვი, ერთგან, ტყისპირში გემრიელად ვიპიკნიკეთ კიდეც და სადღაც ოთხი საათი ხდებოდა, მინერალურ წყაროზე რომ ჩავედით, „კალცის წყაროს“ ემახიან იქაურები.

ისეთი ღრუბლები მატულობს, გარშემო თეთრი რომაა და შიგნით მუქი, ტყვისფერი ჭარბობს. ჩიტების გალობაც აღარ ისმის, თითქოს მზეც აღმაცერად იყურება ღრუბლებიდან და რაღაცა გაყურსულია მთელი გარემო.

მინერალური წყალი რომ დავლიეთ, - მოდი, მთის თაფლი ვიყიდოთო, - მარიკამ მითხრა.

ათიოდე გამყიდველია წყაროსთან, წინ დადგმულ, გასაყიდი პროდუქტით სავსე მაგიდებთან სხედან.

აგერ, მა, აი, იმ ფუტკრის კაცთან მივიდეთო, - ნატო ხელს იშვერს ერთი მათგანისკენ, - სულ ჭაღარა თმა-წვერიან კაცს თავის მანქანის კაპოტზე უწყვია თაფლის, ფუტკრის მტკრის ბურთულებისა და ფიჭიანი თაფლის ლიტრიანი თუ ნახევარლიტრიანი ქილები, და ფასები ქვეშ ამოდებულ ქაღალდებზე უწერია, ოცი-ოცდაათი ლარი ღირს თითო ქილა და მეთქი, შუადღე მშვიდობისა, ფუტკრის კაცო, მაგრამ ეს შენი გასაყიდი ქილები თავნაკლულად რატომ არის.

სიკეთე მოგცეს ღმერთმაო, - თეთრ წვერში შეუმჩნევლად ეღიმება იმას, - ანდის ჩეთვერი მანდის ჩარეკია და მანდის ჩარეკი ანდის ჩეთვერიაო. ანდის გირვანქა მანდის უზალთუნია და მანდის უზალთუნი ანდის გირვანქაო.

ბატონო, ბატონო მეთქი? - ვერაფერი გავიგე.

ანდის ერთი ლიტრი მანდის ერთი კილოგრამია და მიტომო.

„მანდის“ - მანდაური, ეგ კი გავიგე და „ანდის“ რაღა მეთქი?

„ანდის“ არის აქოური, ბოშო, ამას რავა ვერ მიხვდი შენეო, - უკვე დაუფარავად ეცინება ფუტკრის კაცს, - ბაბუაჩემი ისიდორე ლაპარაკობდა ამისთანებს და იმის წინეთ კიდო იმისი ბაბუა, კონდრატე და იმის უფრო წინეთ, იმისი ბაბუის ბაბუა, სახელი აღარ ვიცი მისი და ასე, შორის შორით შორამდეო.

და მეთქი, - მაშინ მანდის ოცდაათი ლარი კი არა, ანდის ოცდახუთი ლარი რომ მოგცე აი, მაგ ლიტრიანი ქილაში, მოსულა?

ეგერ ე ემაგ ბარის ქალბატონს მიეცი მაი ფარაო, - ერთი სათვალისანი მოხუცისკენ მიმანიშნა, - დაბლობის თაფლი აქვს მაგას. ეს თაფლი კიდეც მთისაა, ჩემი ფუტკარი ალბურ ყვავილზეა ნამუშევარი და ვერაფერს დავაკლებო.

მარიკამ და ნატომ აღარ გამიშვეს იქ ბარის ქალბატონთან, ამისი თაფლი მაყიდინეს.

ამასობაში ცა და ქვეყანა უფრო მეტად დაღრუბლა, თან მზე მაინც არის და რაღაცა რეჩხს მიშვრება გული, მაგრამ არ ვიმჩნევ...

აქედან ზემოთ ხიდი მოჩანს და იქ გაჩერებული მანქანიდან ვიღაცა კაცია გადმოსული, ხელებს მიქნევს და ქუთაისურად მიყვირის, - ჩქარა, ბუჯო, ჩქარა წამოდი აქითო...

მეთქი, რა ხდება ნეტავი და თან შენი „ბუჯო“ ვინაა, შე ჩემა, - და რაც შემეძლო, ყველანაირად დაუფქარე, რომ, - აბა, ქალბატონო მარიკა და აბა, ქალბატონო ნატო, მორჩით ფუტკრის კაცთან სურათების გადაღებას და ანდის მანქანაში მობრძანდით მანდით, თუ შეიძლება.

და ეგრევე დავიძარი. მივუახლოვდი, შევედი ხიდზე და რომ გადმოვედი, მეც გავიხედე და რაღაის „ბუჯოზე“ შედავება, მეთქი, - აუ, ეს რა ხდება...

წინა მხარე, შოვი, ნახევარი შოვი, სადაც ეს კოტეჯებია, - ქვა-ლოდებიანი ტალახის მდინარეს მიაქვს, ანგრევს, სიღრმეში ითრევს და კარგავს ყველაფერს.

მტვერი ავარდება ხოლმე ზემოთ ხეობაში, მერე რაღაცა ავი ხმები და ხმაურებია, მტრისას, უცხო და დამანგრეველი, - გუგუნია, გრუხუნია, ზანზარია, შხრიალია, ლოდის ლოდზე მირტყმის ჭახანი დგას საზარლად. დიდი ხეები კიდეც ფესვებიანად იგლიჯება, ღვარცოფს მოაქვს და ზოგჯერ ერთიმეორესაც ეჯახებიან ხოლმე დიდი ზათქით...

ჯერ მარტო ეს საზარელი ხმაური წაახდენს კაცს, ისეთი ვაი-ვიში და უბედურება დგას.

უცებ დავიზაფრეთ, - რა უნდა ვქნათ, წინ ვეღარ მივდივართ, სახლისკენ.

უკან რომ გავიხედე, იქაც ეს მთელი ამხელა ტალახი მოგრუხუნებს, შიგ არეული ლოდებითა და ქვებით, ფესვებიანად მოგლეჯილი ხეები და ბუჩქები მოაქვს...

ჯერ ხომ კოტეჯებს დაარტყა ღვარცოფმა, ახლა უკანა მხრიდან შემოგვიარა და გადავიდა უფრო იქით, ტყისკენ. იქაც რომ მოასუფთვა ყველაფერი, მერე უცებ შეთქაფუნდა იმ ადგილას, სადაც რამდენიმე წუთის წინ თავლს ვყიდულობდით და წამებში გაასწორა მიწასთან ყველაფერი.

არადა, იქ, „კალცის წყალთან“ ძალიან ბევრი ადამიანია. ხიდიდან გაოგნებული მივჩერებივარ იმათ, როგორ იბრძვიან გადასარჩენად...

ღმერთო ჩემო, ამას რას ვხედავო, - მარიკა ტირის, გულში იხუტებს ნატოს. ის კიდეც მოთქვამს, - ღმერთო, ოღონდ გადამარჩინე და ოპერაციასაც კი გავიკეთებო. გლანდების ოპერაციის ემინოდა და ახლა ისე დაფრთხა, თანახმა იყო უკვე...

და იმათზე ძალიან მე შემეშინდა, ჩემი კი არა, ამათი სიკვდილის შიშმა გამთანგა და მომიღო ბოლო.

ვართ ამ პანიკაში. მანქანაში ვზივართ და ვერაფერს ვაკეთებ, სულ ვერაფერს...

და უცებ ვხვდები, - ჩვენ რომ ამ მანქანიანად წაგვიღოს, ხელს აღარ გაგაქნევინებს, ეგრევე ჩაგვმარხავს სამუდამოდ.

ჩქარა, გადმოდით! ჩქარა! - მარიკას ვუყვირი...

მოვასწარით მანქანიდან გადმოსვლა და ხიდზე ვართ მომწყვდეულები. წინ ხომ ვეღარ მივდივართ, ვეღაც უკან და ქვემოთ სულ ვეღარ ჩავდივართ, მინერალური წყლისკენ.

ისმის საშინელი გრუხუნ-გრიალი, - იმნაირი ხმაა, დედამიწა რომ ინგრეოდეს, აი, ეგეთი...

ამ ხიდზე ჩაიკეტა სამი მანქანა: ჩვენ სამნი, ჩემი „სუბუკით“, ერთი ოჯახი „მერსედესით“ - ცოლი, ქმარი და პატარა ბავშვი ჰყავთ მაგათაც და კიდეც ორი ახალგაზრდაა „ნისანის“ შავი ჯიპით, - ქართველი ბიჭი და ვიღაც სლავი გოგო, - „ოი, მამოჩკი!“ და „ოი, მამოჩკიო!“, - გაჰკივის ისიც თავისებურად.

მერე და მერე კიდევ შემორბიან ხიდზე სხვებიც, და არც ეს შემომატებული ქალები აკლებენ, - კივიან, ქვითინებენ და ტირიან მოთქმით. კაცები ჩუმად ვართ, მაგრამ ჩვენც მაგარი დაზაფრულები.

ზემოდან ისევ ისმის დამანგრეველი, ძლიერი ხმაური. ისეთი, ისეთი, რომ... ჭკუიდან გადაგიყვანს.

და ვხედავთ, რომ ტალახის მაღალი ტალღა მოდის, მთელი მთაა ლამის, ავად სველი და დაუნდობლად მკვლეელი მთა. მოდის, მოექანება ეგრევე დაგეზებული და გვემიზნება პირდაპირ ჩვენ, ხიდზე მდგომებს.

ჩვენ კიდევ გასაქცევი არსაით გვაქვს. ღმერთის იმედადღა ვართ, მაგრამ იმანაც რა უნდა გააკეთოს ამ დროს, ვერ ვხვდები...

მოკლედ, განწირულები ვართ და ვუყვிரით ერთმანეთს, რომ ხიდს მოვშორდეთ, თორემ წაიღებსო.

მოვშორდეთ, მოვშორდეთ ხიდსო, - ვიმეორებთ ისევ, რადგან ისეთი გრიალი და უბედურებაა, რომ არ ისმის ჩვენი ყვირილი.

ძალიან სიცივე მოჰქონდა ამ ტალახის, ხეებისა და ლოდების მდინარეს.

და ისევ ვყვირით, რომ - ხიდს მოვშორდეთ, ხიდს მოვშორდეთო, - და, - გავიქცეთ, გავიქცეთო, - მაგრამ სად უნდა გავიქცეთ, არ ვიცით.

ხიდიდან ჩვენი გადმოსვლა იყო და ეს დიდი ტალღა მოვარდა, მოგრიალდა და რომ გლიჯა ამ „კალცის ხიდს“, ჯერ ხომ დააზანზარა და...

ხიდმა თავ-ბოლო აიშვა, ათამაშდა ჰაერში და ქანაობს უბედურათ, - სულ მოირყა და მოფამფალდა იმხელა ხიდი, ბეტონით და რკინით ნაშენი საგულდაგულოდ. ხომ წარმოდგიდგენია, რამხელა ძალა აქვს ამ ღვარფოცს...

დაბლა რომ ვიღაცეები იყვნენ მინერალურ წყალთან, იმათგან ზოგიერთმა მიატოვა, რაც გასაყიდად ჰქონდა გამოტანილი, გაიქცა და შეასწრო ფერდობზე, ტყეში. ვინც ადგილზე დარჩა, ამ ღვარცოფში მოყვნენ...

ჩემი თვალით დავინახე, როგორ აწყდებოდა ხიდზე დარჩენილი მოხუცი ქალი აქეთ-იქით, მერე როგორ წაიღო ტალახის ნაკადმა ისიც და ზედ მიაყოლა ერთმანეთზე ჩაბლაუჭებული ქალი, კაცი და პატარა ბავშვი, ჩაითრია და აქა-იქ ამოაგდო ცოტა ხნით კაცის მხარ-მკლავი თუ ქალის უფეხსაცმლო ფეხი და ისევ ჩაიხვია, გააუჩინარა თავის მგრგვინავ წიაღში...

მანამდე დავინახე ნაძვის ხეზე ამძვრალი გოგო და ბიჭი, ღვარცოფმა იმათიანად მოგლიჯა ის ხე და წაიღო...

ის ჩვენი ფუტკრის კაცი ვერ შევნიშნე და გამიელვა, - ნეტავი, თუ გადარჩა მეთქი...

წამებში ხდება ეს ყველაფერი და ყველაფრის დანახვას ვერც ვასწრებ.

და ამ მოვარდნილმა ტალღამ რომ აისროლა სამივე მანქანა ჰაერში, სულ ტრიალ-ბზრიალით გადაყარა ხიდიდან და მიითრევს თავისი ქვა-ლოდებით სავსე ტალახის დიდ ნაკადში.

იმ ორმა, ქართველმა ბიჭმა და სლავმა გოგომ ვერ უშველეს თავს, - „ნისანის“ ჯიპში დარჩნენ შიშისგან... და წარმოვიდგინე, მანქანა რომ ტალახში იძირება და ვერც კარს ალებ, ვეღარც მინები

გამოგიმტვრევია, რომ ეგებ ზემოთ ამოხვიდე როგორმე... სადაც ამ წყვილის ჯიპი ჩაიძირა, იქიდან მოგუდული ყვირილი გვესმის კაი ხანს, მაგრამ ვერაფერს ვშველით, კაი დიდი სიღრმე მაინც ექნება ღვარცოფს აქ, - სანამ იმათ ჯიპს წაიღებდა, ზოგიერთი ხის კენწეროებილა მოჩანდა წელან...

ღმერთო, ყველას აშორე ეგეთი საზარელი სიკვდილი...

მერე თავად ეს მოყანყალეზული ხიდიც აიტაცა და მიაქვს, ბუმბულს რომ წაიღებს მდინარის ტალღა, აი, ეგრე.

ყველაფერი გაანადგურა იქ, სულ ყველაფერი და ჩვენ კიდევ ამ ნაკადს მივყავართ ქვემოთ.

მე ხელში შემრჩა ეს ჩემი ნატო და მეთქი, ეს ვინ მიჭირავს ნეტავი...

სად მოვასწარი, როდის და როგორ ავიყვანე ხელში, ვერ ვიხსენებ...

მეთქი, - მარიკა!.. მარიკა!.. - ყვევირი და მარიკას ბეჭდიან ხელსლა ვხედავ კარგა მოშორებით, გადარჩენილი ნაძვების მიღმა, ზურმუხტის ბეჭდი უკეთია არათითზე და ისლა ჩანს...

ვფართხალებ, მივიბრძვი, მაგრამ ფეხს ვერ ვდგამ ვერსად და ხელს ვერ ვანძრევ, მივყავარ ღვარცოფს და ვერაფერს ვშველი, სულ ვერაფერს...

და ჩემი მარიკას ხელიც გაქრა...

ღმერთო, მე რატომღა უნდა გადავრჩე, ღმერთო...

მაგ გოგოცუნას მიხედე, ბოშო, მაგასო, - ტალახიანი და სახედასისხლიანებული ფუტკრის კაცი მიყვირის, მოიქნევს ხელ-ფეხს, მოუყვება ნაკადს და თითქოს მოცურავს, მერე ისიც იძირება მორევად დატრიალებულ ტალახის მასაში...

გვატარა იმ ღვარცოფმა, მერე სადღაც გვერდით წაგვიღო, წაგვიღო, ცოტა გაიშალა, სიღრმე დაკარგა და ფეხზე დადგომა შევძელი.

იმ თხუთმეტი ადამიანიდან, ვინც ხიდზე ვიდექით, ამ გამლილ და გვერდზე წასულ ღვარცოფში შვიდნილა დავრჩით.

ვართ ერთად, მაგრამ ცოტა დაშორიშორებით, წელამდე ლაფში. ვერ ვინძრევით, ვერც დავდივართ.

ეს ჩემი ნატო ხელში მიჭირავს. ვუყურებ და ხელებში ჩაუბლუჯავს წელან ნაყიდი ლიტრინი ქილა, თაფლის, - არ უშვებს ხელებს...

და წინ, სადღაც ათ მეტრში... ჰო, ახლოს იყო ის ხეები, ნაძვის ხეები იდგა, ხუთი-ექვსი.

და მეთქი, ნატო, თუ გვინდა, რომ გადავრჩეთ, აი, იმ ხეებამდე უნდა მივიდეთ როგორმე.

თავიდან შეეშინდა, - ვერაო, ვერ მივალთო. არ შემიძლია. დედა მინდა, დედა სად არიო.

მეთქი, დედა, ალბათ, მოშორებით წაიღო და გამოჩნდება, ნუ გეშინია, - ვუთხარი და ცოტა შვევით ამოვისუნთქე, რომ ამან, ეტყობა, ვერ დაინახა მარიკას ხელი როგორ იძირებოდა...

გავუმეორე და გავუმეორე, რომ ჩვენ უნდა გადავრჩეთ, უნდა გადავრჩეთ და აი, იმ ხემდე უნდა მივიდეთ. თან, მეთქი, - გოგო, გადააგდე ეგ თაფლის ქილა, რაღად გინდა.

და როგორც იქნა, დავითანხმე იმ ნავებამდე წამოსასვლელად, ოღონდ იმ პირობით, რომ, - ეს მთის თაფლი უნდა წამოვიღო, მე და დედას გვიყვარსო...

მივდივართ, მხრებზე მაზის ნატო, იმ თავისი თაფლის ქილიანად და არაფრით შეიძლება, არ უნდა მოვკვდე, ეს ბალლი უნდა გადავარჩინო...

მივდივარ, მივდივარ და ვეღარ მივდივარ. ერთ ნაბიჯს რომ წინ ვდგამ, ხუთს უკან მადგმევინებს ეს ღვარცოფი.

და მეთქი, - ღმერთო, აი, ეს ბალლი გამაყვანინე სამშვიდობოზე და მერე სადაც გინდა, იქ წამოვალ, - აგუგუნებულ ტალახს და ლოდებს ვეუბნები...

მივდივარ იმ ხეებისკენ, მივდივარ, მივდივარ და როგორც იქნა, მივედი შუამდე...

და მეთქი, - ჰო, რა, ღმერთო, გთხოვ...

და შუას რომ გავცდი, ვფიქრობ, - შეისმინა ჩემი ნათქვამი თუ რა არის...

ამის გაფიქრება იყო და ზემოდან ისევ ჩამოდის დამანგრეველი ხმაური. ისმის რაღაცა გუგუნის, ზათქი თუ გრიალია თუ რა ვიცი... რაღაცა უბედურების ხმაურია და მოაქვს ძალიან მურტალი გამყინვარება, რაღაც უბედურის ერთი სიცივე.

ზუსტად აქეთ მოდის, ჩვენკენაა დაგეზებული ისევ...

და მე ამ დროს ვერაფერს ვაკეთებ.

იმასლა ვფიქრობ, რომ მეთქი, - აქ ვერ გადავრჩებით, მორჩა. ეს არის ჩემი ბოლო და სანამ მარიკასთან წავალ, სიცოცხლის ბოლო წუთებს, ალბათ, აქ გავატარებ და ეგებ ეს ბალლი გადავარჩინო როგორმე...

ნატო მივიხუტე და შევტრიალდი ზურგით ამ ღვარცოფისგან, რომ ამ ბალლის სიკვდილს მაინც ნუ მანახებ, ღმერთო და ჯერ მე ვიყო, ჯერ მე...

და რომ დაგვეტაკა ცოფიანი ხარივით... დაგვეტაკა და გადაგვადო, გვისროლა ძალიან შორს და დიდი სისწრაფით...

ამ დარტყმის მომენტში მე ხომ დამაბორიალა და ნატო კიდევ ცოტა მოშორებით ისროლა... გამტაცა, ხელიდან გამტაცა ბალლი...

მაგრამ შორს არ წასულა, ცოტა გამცდა...

მივდივარ, მივიბრძვი ნატოსკენ, რომ მეთქი, - ხელი უნდა მოვკიდო, ხელი უნდა მოვკიდო, თორემ ვეღარასოდეს ვნახავ...

და ამ დროს, ამ ფიქრ-ყვირილის დროს ცოტა მეც აზრზე მოვედი.

თან ცოტა შენელდა ეს დაძრული მასა და რომ გავიხედე ნატოსკენ, იმისი ხელი მაგრად მიჭირავს და ბალლი მთელი სხეულით ღვარცოფშია. მარტო გაფითრებული სახე მოუჩანს, ზემოთ ამოყოფილი თეთრი ცხვირით, მეტი არაფერი და იმ სახეზე კიდევ დიდი და ფამფარულას ფოთლებისფერი, კრიალა თვალები მიყურებენ ვედრებით, - ამ ბალლს სულ მარიკას გამოხედვა აქვს, ჩემი მარიკასი...

და რა ვქნა, რა გავაკეთო... თან მივყავარ ღვარცოფს, მომტვრეულ ქვა-ლოდებს მირტყავს, ფეხებს და ტანს მისერავს მტკივნეულად. ოღონდ ნელი დინებით მივყავართ უკვე, ისეთი დიდი ძალით აღარ.

მეთქი, - უნდა გადავრჩეთ როგორმე, ნატო, ხმა ამოიღე, ნატო...

და მეუბნება, - ამომიყვანე ამ სამაგელი ტლაპოდანო.

რაც ძალა მქონდა, მოვიკრიბე და ხელი ამოვარტყი ქვემოდან. ჩავწვდი, რომ ზურგამდე მიმეტანა ხელი და იქნებ ამოვადო ამ ლაფიდან. იქნებ ამოვადო, იქნებ...

ამას ვფიქრობ, თან ვყვირი, თან ბაღის ტალახიდან ამოწევას ვცდილობ და მესამე, მეოთხე ცდაზე უკვე ხელში მიჭირავს.

ეს ჩემი ნატო ხომ ჩიტვით მსუბუქია ისე და უკვე ძალიან მძიმეა, ისეთი მძიმე, რომ მეც მძირავს.

ვიხრჩობით ორივე, მოკლედ...

და ვფიქრობ, რა გავაკეთო, რა გავაკეთო, რა გავაკეთო...

ძლივს მივხვდი, რომ ძალიან ტალახიანი იყო, იმიტომ იყო დამძიმებული.

და ვყვირი, რომ უნდა გავასუფთაო, გავასუფთაო, გავასუფთაო, და თან ვწმენდ, ვაცილებ ტალახს...

ვწმენდ, ვწმენდ, ვწმენდ და ცოტა გამსუბუქდა ნატო. საკვირველი ის არის, რომ ის თაფლის ქილა ისევ ხელში უჭირავს...

შორს კი გადაგვადო ამ უშველებელმა ტალღამ და მივყავართ, მაგრამ სწორედ იმ ადგილას აღმოვჩნდით, სადაც მიხდოდა, რომ მივსულიყავით. იმ გადარჩენილ ხეებთან ძალიან ახლოს გაგვრია...

ვიწვალე, ვიწვალე და, როგორც იქნა, ნატო მივიყვანე და თავისი თაფლის ქილიანად შემოვსვი ხეზე.

მე მთლიანად ტალახში ვარ, წელს ქვემოთ. ვერაფრით ამოვდივარ. ისევ მივყავარ ამ დინებს, თან მეშინია, - კიდეც არ დაგვარტყას, კიდეც არ დაგვარტყას.

და ფეხების ამოტანა მიხდა, მაგრამ საყრდენი არა მაქვს. სულ ლაფში ვარ ირგვლივ. არაფერი არაა მყარი, რომ ხელი მოვკიდო ან ფეხით დავეყრდნო.

მერე ძლივს ერთი ფეხი ამოვწიე, ამოვწიე მეორე ფეხიც და ვიქნევ ხელებს, - ვიბრძვი, რომ მივიდე ნატომდე.

და როგორც იქნა, ესე ძლივ-ძლივობით მივედი.

ავედი მეც იმ ხეზე და რაღაცას მეუბნება ბაღლი.

ძლივს გავიგონე, - ძალიან მცვივო, - სულ სველია და ტალახიანი, - მცვივო, მცვივო და...

არადა, უსაფრთხო ადგილას, ხეზე ვსხედვართ ორივე და თითქოს აქ აღარაფერი გვემუქრება. მეთქი, წესით ისეთი დიდი ტალღა აღარ მოვა, რადგან „კალცის ხიდი“ რომ დაანგრია და წაიღო, ღვარცოფის მთელი მასა ხომ იქით წავიდა.

მოკლედ, თავს ვიიმიედებ, რომ მეთქი, - აქ გადარჩენილები ვართ.

ახლა იმაზე ვნერვიულობ, რომ ძალიან სცივა ნატოს, სულ აკანკალებს უკვე და ცუდად არ გამიხდეს. გამოვართვი თაფლის ქილა, საიმედოდ დავდგი იმ ხეზე და დავუზილე ხელ-ფეხი, ცოტა აუშოპრავდა სისხლი და ფერიც დაუბრუნდა სახეზე...

და მეთქი, აქ დამელოდე.

მაინტერესებს, ზემოთ რა ხდება. იქით ხომ ვერ ვხედავ, საერთოდ, რა ამბავია.

კარგიო, - დამიჯერა, - დაგელოდები აქ, ოღონდ ჩემი თაფლი მომეციო.

დავუბრუნე თაფლის ქილა, ჩამოვედი იმ ხიდან და რაღაც დახრილად არის მეორე მხრიდან, იმას ავუყევი ზემოთ, ავფოფხდი, ავფოფხდი როგორც იყო, თან ფეხსაცმელები უკვე დაკარგული მაქვს, ფეხებში სულ წვეტიანი ქვები მერჭობა. წამოვდექი ამ სიმაღლეზე და რას ვხედავ!..

ვერაფერს! სულ ვერაფერს!

მთელი შოვი, მთელი კოტეჯები ამ ღვარცოფშია მოყოლილი.

აღარაფერი აღარ არის, საერთოდ.

ყველაფერი, სულ ყველაფერი განადგურებულია.

აღარც კოტეჯი დგას, აღარც ხე არის, აღარც მინდორია.

აღარაფერი აღარ არის ამ ღვარცოფის გარდა.

აი, საერთოდ აღარაფერი...

ყველაფერი აღგვილია პირისაგან მიწისა...

მეთქი, - რა გავაკეთო, რა გავაკეთო, რა გავაკეთო.

ვფიქრობ. ვფიქრობ, ვფიქრობ.

გავიხედე მარჯვნივ, გავიხედე მარცხნივ.

ვერაფერს ვხედავ. სულ ვერაფერს.

მარტო ტყე მოჩანს ძალიან შორს. იქამდე ვერანაირად მივაღ.

შემდეგ გამოვიხედე ცოტა ქვემოთ მხარეს. დავინახე სასტუმრო „სანსეტ შოვი“ გადარჩენილა და კიდევ ერთი კოტეჯი მოჩანს იმის ზემოთ, დაცერებული დგას უკვე, წაქცევას აღარაფერი უკლია. ამ კოტეჯსა და სასტუმროს, ეტყობა, ერთი დიდ ტალღა დაეჯახა, მაგრამ ვერ დაანგრია... და იქ ადამიანებს ვხედავ, გადი-გამოდიან, მაგრამ იქამდე ასვლა შეუძლებელია, აღმართი არის აქეთ და ამ ტალახის მასას კიდევ ფსკერისკენ ჩავყავარ. თან, მით უმეტეს, ნატო უნდა ვატარო.

გავიხედე შემდეგ ქვემოთ, - ონისკენ რა. და ამ ვრცელი ღვარცოფის გაღმა, ფერდობზე დავინახე სამსართულიანი სასტუმრო და იმ სასტუმროსთან - ძალიან შორს ვიყავით ჩვენ და - ვხედავ, რომ ვიღაც-ვიღაცეები დადიან იქაც, წერტილებივით მოჩანან აქედან...

და მეთქი, - ვაითუ, ისევ მოსცხოს უფრო დიდი ტალღა და ეს ხე ველარ გვიშველის, იმ სასტუმრომდე უნდა მივიდე როგორმე, - ჩემს თავს ვეუბნები, - იქამდე უნდა მივიყვანო ეს ბაღლი, რომ მართლა გადავარჩინო.

აი, ამ ტალახში გარეულ ლოდებში, ქვებში და ხეებში ფეხშიშველა უნდა წავიდე ძლივ-ძლივობით, ფეხების დასისხლვით და სადმე თუ ღრმა ადგილი შემხვდა, იქ ჩაძირვის შიშით. ჩემი თავი ჯანდაბას, ნატოს არ მოუვიდეს რამე...

უკვე სულ დაღრუბლულია ცა და ქვეყანა, წვიმას აპირებს თუ ზემოთ, მთაში წვიმს უკვე და ვაითუ, ახალი ტალღა მოაქვს კიდევ ამ ღვარცოფს, - მოკლედ, ეს ჯოჯოხეთის გზა უნდა გავიაროთ აუცილებლად მე და ნატომ...

ძალიან დიდი, ალბათ, რამდენიმე ასეული მეტრი მაინც იქნება იმ სასტუმრომდე, მაგრამ მეტი გზა არაა...

თავისი თაფლის ქილიანად შემოვისვი კისერზე ნატო და მივდივარ, მივდივარ, მივდივარ. მიმყავს, მიმყავს და ეს წვეტიანი ქვები ფეხებს მისერავენ.

ალბათ, ძალიან ცოტა მაქვს გავლილი. აი, ძალიან ცოტა და უკვე აღარ შემიძლია სიარული, სულ გამომეცალა ძალა. წყალი მინდა, პირი მიშრება. ტურები დამისკდა, მთლიანად ტალახში ვარ, ძალიან დამძიმებული, ეს ბაღლი ზურგზე მაზის და მაინც არ ვჩერდები, მაინც არა.

უნდა ვიარო, ვიარო, ვიარო, ვიარო! - ხმამაღლა ვყვირი.

საკუთარ თავს ვუყვირი, - უნდა ვიარო!

თან ზემოთ ვიხედები, მეთქი, - ახალი ტალღა თუ მოდის და, დამთავრებულია ჩვენი ამბავი, - ყველაფერი გადასწორებულია, ვერაფერი გაგვაჩერებს.

უკვე აღარ შემიძლია სიარული და ნატოს ვეუბნები...

წინ დავინახე ერთი დიდი ხე, ამ ღვარცოფისგან მოტანილი, სულ გაშავებული და მივხვდი, რომ ხე იყო ის და ნატოს ვეუბნები, - აი, იმ წაქცეულ ხეს ხო ხედავ?

ვხედავ, გეთაყვაო, - მეუბნება.

ამ „გეთაყვამ“ ხომ იქვე მომიღო ბოლო, - მარიკა ასწავლიდა ხოლმე ეგეთ სიტყვებს და სიმწრით ენა მოვიკვნიტე.

ვხედავ იმ ხეს, მამა, ვხედავო, - გამიმეორა.

ჰოდა, მეთქი, იმ ხემდე შენით უნდა მიხვიდე.

და შეცბუნდა ძალიან, - იქამდე მე ვერ მივალ, ბატონო ნიკოლოზო, - მეუბნება. კიდევ საიდან შერჩა ამ ბაღლს ესეთი იუმორი ამ უბედურებაში, არ ვიცი რა...

მეთქი, შენ ხომ მაგარი გოგო ხარ და უნდა მიხვიდე, თორემ მე აღარ შემიძლია, როგორმე იქამდე უნდა მიაღწიო შენი ფეხით.

როგორც იქნა, დავითანხმე, - რა გაეწყობა, წავალო...

ახლა ეს „რა გაეწყობა“, - და ეგრევე გამიელვა, - მოგიკვდეს, შვილო, იდიოტი მამა, აქ სად წამოგიყვანე...

მეთქი, - გოგო, გადააგდე ეგ თაფლის ქილა, აქ ხელს შეგიშლის და მერე უკეთეს თაფლს გიყიდი...

არა, არაო, - ჯიუტად გააქნია თავი და მიდის ეგრე, წვალე-წვალეებით, ხან დაჯდება, ხან დაწვება, ცალი ხელით ცურვასაც ცდილობს იმ უბედურის ერთ ლაფში, თან იმ ქილას ხელს არ უშვებს და მერე, - ფეხსაცმელები წამართვაო, - მეძახის.

ეგ არაფერი, ნატო! აი, ცოტაღა დარჩა, ცოტაღა დარჩა! - ვუყვირი აქედან.

მე ველარ მივდივარ და ის მაინც გადარჩეს. აღარ შემძლია, ჩაფლული ვარ წელამდე ტალახში კამეჩივით.

ცოტაღა დარჩა, ნატო, ცოტაღა დარჩა, ცოტაღა, - ვუყვირი, თან ველარც ვუყურებ, წვალეებით რომ მიდის ეს პატარა გოგო და წვეტიანი ქვები ეჯახება, მაგრამ არ ტირის, უძლებს მაინც...

თან ზემოთ ვიყურები, - აბა, კიდეც ხომ არ მოდის ტალღა...

მეთქი, - ცოტაღა დარჩა, ნატო, ცოტაღა დარჩა, - და უცებ შორიდან, სადღაც დან მესმის იმისი ხმა, - მივედი უკვე, გეთაყვა, მივედიო...

გავიხედე და უკვე იმ წაქცეულ ხეზეა ასული და თაფლის ქილა ისევ საიმედოდ ჩაუბლუჯავს...

მერე მეც იმისკენ მივდივარ ნელ-ნელა, ცრემლები მომდის და მეთქი, - ღმერთო, მადლობა, ჩემს შვილს რომ უშველე...

მივედი მეც იმ ხესთან, მოვუჯექი ნატოს გვერდით. ამოვიქაქანე ცოტა, გავიხედე და ნახევარი გზა გამოგვივლია. უკვე ის ადამიანებიც კარგად მოჩანან, გაღმა ფერდობის სასტუმროდან ვინც გვიყურებენ. ჯერ ვერავინ ბედავს ღვარცოფში შემოსვლას და დახმარებას, ძალიან შორს ვართ მაინც.

ამ ტალახით თმაგაწებილ ნატოს კიდეც სულ გაშავებია დედამისივით ქერა თმა, თან სისხლი მოსდის ფეხებიდან და ეს კიდეც ცალკე მკალვს...

აღარ ვგავართ ადამიანებს, სულ სისხლიან-ტალახიანები ვართ.

ფეხებზე წვეტიანი ქვები მეჯახებოდაო, - შემომჩივის.

მეთქი, - არა უშავს, უკვე დავისვენე და ისევ მე უნდა წაგიყვანო, ერთად მივალთ იმ სასტუმრომდე.

ეს ხე, რომელზეც ვდგავართ, ცოტა გრძელია და ხომ ვიცი, რომ ისევ ლაფის გადავლა მომიწევს და მეთქი, - ამ ხეზე უნდა გავიქცე და შორს მაინც გადავხტე, რომ რაღაც მანძილი მოვიგო.

მოვიკრიბე უკანასკნელი ძალები, შემოვისვი ნატო, გავექანე, გავექანე, ვისკუპე და ჩავხტი შუა ტალახში.

ჩავხტი და ჯერ რაღაც ლოდი მეჯახება ეგრევე, ხელებით იმის მოცილებას ვცდილობ, ამ ჯაჯგურში ცოტა ჩამოშორდა ლაფი და რას ვხედავ, - ყინულია, ყინულის ლოდია. ეტყობა, მყინვარი ჩამოიმსხვრა, ღვარცოფმა ეს მონატეხებიც წამოიღო და ეს სიცივეც ამიტომაა...

ეს ყინულის ლოდი კი მოვიშორე, მაგრამ ახლა ვიძირები, მე ხომ წელამდე ჩავედი და ჩემს კისერზე შემოსკუპებულ ნატოს კიდეც მარტო ფეხები ჩაეფლო.

ნელ-ნელა ჩავდივარ ტალახში და მეთქი, - ნატო, ფსკერზე არ ვდგავარ, უნდა გადმოხვიდე, თორემ ჩავიძირები.

გადმოვსვი ნატო, დავსვი გვერდით და ისიც ჩაეფლო, მაგრამ ნელ-ნელა დავუშვი და არ ჩადის ეგრე იოლად.

მერე ვიქნიე ხელ-ფეხი, რაც შემეძლო, ძლივს გამოვედი, გამოვალწიე ამ წებოვანი ნაკადის სიღმიდან და ნატოც გამოვიყვანე, - წვალე-წვალეებით გავცდით იმ ღრმა ადგილს. გავცდით, ფეხები ფსკერზე დავდგი, ცოტა გაიოლდა სიარული.

შემოვისვი ისევ ნატო და ამნაირად მივალწიეთ კიდევ ერთ ხემდე.

ბევრი აღარაა დარჩენილი სასტუმრომდე და ვხედავ, ერთი ბიჭი მოდის, ჩვენს დასახმარებლად მოტოპავს ღვარცოფში.

მეთქი, - აგერ, იმედიც მოდის, ნატო, აღარ შეგეშინდეს.

ის თავგადაპარსული ბიჭია იმედით? - მეკითხება.

უფრო დაკვირვებით გავხედე და მართლა პირწმინდად თავგადაპარსული ბიჭია და მეთქი, - ჰო, ეგაა იმედი და რა ვიცი, ეგებ ღმერთიც კია...

ესე იგი, ღმერთსაც სცხელა და თავს იპასავს ხოლმეო, - ნატო ამბობს...

ცოტა კიდევ გავიარეთ, იქ ბევრი ხეები იყო მოტანილი და ეს ხეები გვეხმარებოდა, რომ ძალიან ღრმად არ ჩავსულიყავით ტალახში.

გადამყავს ერთი ხიდან მეორეზე, მეორედან მესამეზე... ზურგზე მყავს მოკიდებული ნატო, თან ის თავგადაპარსული მოდის აქეთ და ეს უფრო მამაშვიდებს, რომ მე თუ ვეღარ, ეს ბიჭი მაინც გადაარჩენს ამ ბაღლს.

და მართლაც, მოვიდა ჩვენამდე, გამომართვა ნატო და თავისი თავლის ქილიანად გაიყვანა სამშვიდობოზე.

მეც მოვიკრიბე ძალა, გავედი როგორც იქნა ფერდობის მდელოზე და ნაპირთან ვხედავ, ჩემი დამონტაჟებული ორ კილოვატიანი სინუსოიდალური ინვერტორი მოუგლეჯია ღვარცოფს გაღმა კოტეჯიდან, სადენებიც სულ დაუწყვეტია, უტარებია ეგრე ტალახ-ტალახ და საიდან სად გამოუტანია. ავიღე ხელში ის ინვერტორი, ჩამოვჯექი ერთ დიდ ქვაზე, სინანულით დავყურებ და მეთქი, - აფსუს, ჩემო გაკეთებულო მზის პანელების სადგურო...

იქ ერთი ჩიტოვით მოხუცი ქალი დაგვხვდა, ტირილ-ტირილით ეუბნება ნატოს, - ვაიმე, შვილო, შვილო, შვილოო!.. მერე დაუმახა სხვა ქალებს, წაიყვანეს ეგრევე, აბანავეს, ფეხებიც დაუმუშავეს, რაღაც მალამოები წაუსვეს, რომ ინფექცია არ შეჭროდა.

ზის ახლა სკამზე ნატო, ხელებში თავლის ქილა უჭირავს და ღვარცოფის გაღმა იყურება...

მეც ავდექი, ძლივს მოვიფიქრე, იმ ქვაზე დავდე ეს ინვერტორი და ჯერ წყალი ვითხოვე, - მაღალი ჭიქა და დიდი გრაფინით მომიტანეს, და მესამეც რომ დავლიე, ცოტა დავწყნარდისავით მაშინ.

მეთქი, - სადაც ამდენი ხანი გაძლო და ახალი ტალღა არ წამოვიდა, სამშვიდობოს ვარ გამოსული და იმედია, კიდევ არაფერი წამოვა, და რა დროს ინვერტორი და კონტროლერია...

გავყურებ ამ ღვარცოფს თან და მიკვირს, რომ ნეტავ, აქ როგორ გადმოვედი, როგორ...

მიყურებს ნატო, მიყურებს და მეკითხება, - ნეტავ, დედა სად იქნებაო?..

და უცებ ჩემი მარიკას ზურმუხტის ბეჭდიანი ხელს ვხედავ, გაქანებულ ტალახში რომ იძირება და ცრემლებს ვმაღავ...

ღმერთო, ჩემი მარიკა როგორ დავკარგე, რატომ ვერ მივებმარე, რატომ...

მეთქი, - ეგრე როგორ შეგეშინდა, - საკუთარ თავს ვამუნათებ, მაგრამ გამართლებასაც იქვე ვპოულობ, - ეს ამხელა გზა ხომ უნდა გამომევიღო, ნატო რომ გადამერჩინა... სამი-ოთხი საათი ხომ მაინც ვიარე, თუ მეტი არა...

ვფქირობ, ვფიქრობ და...

უცებ მახსენდება, რომ იქ დავოტე ადამიანები, იმათში პატარა ბალებიც ერივნენ...

და მეთქი, - ნატო, წავალ, მარიკას მოვძებნი, შენ კიდევ აქ იყავი და ეგ თაფლი კარგად შეუნახე, ხომ იცი, როგორ უყვარს.

კი, კიო, - მეთანხმება და იმედიანი თვალებით მიყურებს...

იმ თავგადაპარულს დავუბარე, იმისი სახელი აღარ მახსოვს, რომ მეთქი, - ვერტმფრენი რომ მოვა, ნატო შენთან იყოს, შენ გადაიყვანე სამშვიდობოს.

შენ რატომ არა, შენ ხომ მამა ხარო?

მანამდე იქ ვთქვი, რომ მამა ვიყავი და იქიდან იცოდა.

მეთქი, მამა კი ვარ, მაგრამ ისევ უკან უნდა დავბრუნდე, იქ ხალხია და ბალებიც არიან...

შენებიო?

მეთქი, - ჰო, აბა რა, ჩემები...

ჩემები, რადგან იქ ჩემი თუ ვერა და, - ჩემიანი მაინც ხომ არის ყველა პატარა...

და გადარივნენ ეგეც, ის ჩიტივით მოხუცი ქალიც, დედამისი ყოფილა, სხვებიც, არ მიშვებდნენ არაფრით, - ჩაგითრევს და ჩაგმარხავს ეს ღვარცოფი სადმე და ველარ გიპოვნიაო.

მე უკვე მოვშორდი, ბუნდოვნად მომდის ამათი ძახილი და რომ გავიაზრე, სადა ვარ, შუა ღვარცოფში ვყოფილვარ ისევ შემოსული.

და მივდივარ, მივდივარ. არა ვჩერდები ისევ. თან მეშინია, კიდევ არაფერი წამოვიდეს...

მეორედ გადავიარე მთელი ღვარცოფი, მაგრამ უკვე მარტო ვიყავი, თან დასვენებულიც, წყალიც დავლიე და თითქოს ძალ-ღონე დამიბრუნდა ისევ.

ალბათ, ერთი საათის მერე მივედი იქამდე, საიდანაც წამოვედით მე და ნატო. იქ კიდევ ღვარცოფზე სხედან სახეშეშლილი ადამიანები, ფეხები ტალახში აქვთ ჩაფლული მუხლებამდე.

და ვართ ეგრე ამ უბედურის ერთ ალაგას, ამ შუა ღვარცოფში. ნებისმიერ დროს შეიძლება, დაგვარტყას კიდევ, ახალი ტალღა წამოვიდეს და ჩვენ არ აგვცდება.

მეთქი, - ახლა რაღა ვქნა, რა გავაკეთო...

ესენი ამბობენ, დამხვდურები, რომ სამაშველო სამსახურში დავრეკეთ, მაშველები მოდიან და ჰელიკოპტერიც მოფრინავსო.

ჰო, კარგი, მოდის ვერტმფრენი, რამე რუსული ვერტიკაჟა იქნება, კაი მოძველებული და ლამის სამუზეუმო უკვე, სადღა ჰყავთ ამათ უცხოური ჰელიკოპტერები, მოდის, მოდის, მოდის და ღამდება უკვე ლამის, კაი დიდი ხანია, ველოდებით. თან ეს ოხერი დრო აღარც გადის, თითოეული წუთი ლამის ერთ საათად გვეწელება.

მეთქი, - ერთი რომელიმე ბალდი გამატანეთ, რომ ისიც გადავიყვანო სამშვიდობოს.

სად უნდა გაგატანოთ, ისედაც მაგარი სიგიჟე გააკეთე, იქ სად გაიარე და ან როგორ გადარჩიო, - მომკივის ვიღაც სახეშეშლილი ქალი და გულში იხუტებს თავის პატარა გოგონას.

ეს ბალდებიც მაგარ პანიკაში არიან და წამითაც არ შორდებიან მშობლებს.

ცოტა ხანი გავიდა, ერთმა მოხუცმა კაცმა გამომიწოდა პატარა ბიჭი, - აჰა, ეს ჩემი გიო გადამირჩინო.

ავიყვანე ხელში ის ბალდი და მეთქი, - მე და შენ უნდა გადავიდეთ ახლა, ვაჟკაც...

არა, არაო, - არ მომეცემა.

მეთქი, - ჩემი შვილი შენხელაა და იმასთან უნდა გადაგიყვანო, აგერ, გაღმა სასტუმროში. გადაგიყვან და იქ გაბანავებენ, კაი კანფეტებს გაჭმევენ და ტორტსაც, ხომ გიყვარს...

ველაპარაკე, ველაპარაკე და დავაჯერე, რომ იქ კარგი იყო, იქ სულ მაგარი რამე-რუმეები და რაღაც-რუღაცეები ხდებოდა.

ავიყვანე ეს გიო ხელში და, ალბათ, რამდენიმე მეტრიღა გავიარე და დავვარდი, აღარ შემიძლია უკვე, - ფეხებს ვეღარ ვგრძნობ.

დავჯექი ამ ღვარცოფზე და მე რაღა უნდა გავაკეთო, ვეღარ ვმოდრაობ.

ძლივს მოვიდა ჩემამადე გიოს ბაბუა, გამომართვა ბალდი და წაიყვანა ისევ მოშორებით. იმისი წასვლა იყო და...

უცებ მთელი ძალით დამარტყა თავში მარიკას ზურმუხტისბეჭდიანმა ხელმა, აგერ იმ ხეების იქით ჩაიძირა...

მეთქი, ნატო ხომ გადავარჩინე იმ თავისი თავლის ქილიანად!

და იმის შეკითხვას, - დედა სად არისო? - პასუხი ხომ უნდა გავცე...

ჰოდა, უნდა წავიდე და ცოცხალი იქნება თუ მკვდარი, მაინც უნდა ამოვიყვანო მარიკა! რადაც უნდა დამიჯდეს, უნდა ამოვიყვანო!..

დავიძარი იქით, ხეების გაღმისკენ და მიყვირიან, - მანდ ღრმაა, სად მიდიხარ, სადო...

მე არ ვუსმენ, მივდივარ და მივდივარ, ჩემი მარიკასკენ მივდივარ...

ვარდისფრად განათებული ციდან მოალერსე წვიმა მოდის, - თბილი, კეთილი წვიმა ასხამს და ერთ მწვანე მდელოზე, ხესავით დიდი, უშველებელი ჯავახეთის ფამფარულას ყვავილის ძირში ოცდაათზე ცოტა მეტი ადამიანი გროვდება ნელა-ნელა, - ჯერ ბალდებს აბანავებენ ამ წვიმაში, მერე თავადაც იბანან და ყვავილის ძირში რომ შედიან, იქ ღიმილიანი და გამჭვირვალე

ვიღაცეები ხვდებიან, რომლებიც კი არ დადიან, ჰაერში დაფრინავენ, - გასამშრალელებელ ზეწრებს ურიგებენ და მერე, გამშრალელებს თეთრ ანაფორებსაც აძლევენ.

ჰოდა, იმ ჯავახეთის ფამფარულას ყვავილის ძირიდან იყურება თეთრად გადანათებული ხალხი.

იმას ხომ ხედავო, - მილიმის ჩემთან მოფრენილი ერთ-ერთი გამჭვირვალე და ჭაღარაწვერიანი კაცისკენ მახედებს, - ფუტკრის კაცია, თაფლი რომ მოგყიდაო...

და მეთქი, - ვიცი, როგორ არ ვიცი...

ის თეთრ თმა-წვერიანი და თეთრივე ანაფორიანი ფუტკრის კაციც ხელს მიქნევს, თან თავის საფირმო ფრაზას მიმეორებს ისევ, - ანდის ჩეთვერი მანდის ჩარექია და მანდის ჩარექი ანდის ჩეთვერია. ანდის გირვანქა მანდის უზალთუნია და მანდის უზალთუნი ანდის გირვანქაო.

და მეთქი, - ვახ, ფუტკრის კაცო, ისევ ვერაფერი გავიგე...

რაფრა ვერ ხვდება ამას ახლა შენისთანა განათლებული კაციო?! - ეღიმება იმას, - ანდით სიხარულია და შვება, მანდით უბედურება და ტკივილი, ანდით წამოი, ბოშო, ანდითო...

ვუღიმი მეც და მერე ვუყურებ, ვუყურებ, გაფაციცებით ვათვალიერებ თეთრანაფორიანებს, - იქაა დაბლობის თაფლის გამყიდველი სათვალისიანი ქალბატონი, იქაა მამა, დედა და შვილი „მერსედესიდან“, იქაა ახალგაზრდა ბიჭი და სლავი გოგო „ნისანის“ ჯიპიდან, იქ არიან ხიანად წაღებული გოგო და ბიჭიც, სხვებიც, ვინც ვერ დავინახე ღვარცოფის მოვარდნისას...

და სულ ბოლოს ჩემს მარიკას ვპოულობ...

კი, კი, ვხედავ, ზუსტად ისაა, ფამფარულას ძირს მიყრდნობია.

ატირებული ვიჩოქებ და ვუყვირი, - მარიკა, მე ვარ, მე!.. ნატო გადავარჩინე! ჩვენი ნატუკა! და იმან კიდევ თაფლის ქილა გადაარჩინა!

მარიკა შორიდან ხელს მიქნევს და მემახის, - ვიცი, ნიკო, ვიციო... მაგრამ რატომ მიატოვე ნატო, რატომო?

და მეთქი, - კარგი რა, მარიკა, ჯერ ის თავგადაპარსული ბიჭი და ჩიტით დედამისი მიხედავენ და მერე კიდევ მამიდა და დეიდები, უპატრონოდ არ დამიტოვია...

მერე აცრემლებულ თვალებს ვხუჭავ და ჯერ ის ტალახის, ხეების და ქვა-ლოდების ტალღები მახსენდება, ის ზაფრა და მოთქმა-ტირილი, ის ღვარცოფში ჩათრეული ადამიანები, გადარჩენილების გოდება. ისიც, ტალახის სიღრმიდან რომ ადამიანების მოგუდული ყვირილი ისმოდა... ის მტვრევის ხმა, ის გუგუნი და ზათქი...

მერე ეს ყველაფერი უკან მიდის, ბუნდოვანდება და იმ საზარელ და გამაოგნებელ სიჩუმეს ვუსმენ, ღვარცოფის მოვარდნამდე რომ იყო, სწორედ მაშინ, როცა ცა და ქვეყანა დაღრუბლა და მთელი დედამიწა ღვარა, - ჩიტები რომ აღარ გალობდნენ, ხეებიც აღარ შრიალებდნენ, - მთელი ბუნება რომ დადუმებულიყო და მარტო ადამიანების ხმებიღა ისმოდა...

ეს იყო აუტანელი, სრულიად აუტანელი სიჩუმე და უნდა გვეგრძნო ადამიანებსაც, უნდა გვცდონოდა ყველას, რომ გლობალურმა დათბობამ, ანუ ერთ-ნახევარი გრადუსით ტემპერატურის მომატებამ მთელ დედამიწაზე კლიმატის შეცვლა, მცინვარების დნობა, ღვარცოფების მოვარდნა და სხვაც უამრავი კატასტროფა გამოიწვია უკვე, უფრო მეტიც

მოხდებოდა, თუ არ ვიზრუნებდით ბუნებაზე, თუ უარს არ ვიყოფით ნავთობის, გაზის, ქვანახშირის გამოყენებაზე და მზის, წყლის, ქარის ენერგიების მოხმარებს არ ვისწავლიდით...

და მეთქი, - ეჰ, მე რაღა შემიძლია, ფიქრიღა დამრჩა... თუმცა, ის მაინც შევძელი, რომ ნატო გადავარჩინე...

და როგორ გადავარჩინე, მეც ხომ ძალიან მიკვირს და ჩემზე მეტად ეს გამჭვირვალე და ღიმილიანი ვიდეოები არიან გაოცებულები, - გვესმის მთელი ეგ შენი ფიქრები და გავიგეთ ეგ ყველაფერი, ერთი რამის გარდაო.

და მეთქი, - აბა, რისი?

მთამსვლელები გავიგონიაო და აი, ღვარცოფმსვლელი ახლადა გავიგეთო, - ეცინებათ იმათ და თბილ წვიმაში უკვე განბანილს, ზეწარს მიწვიდან შესამშრალეבלად, რომ შემდეგ მეც გადმომცენ თეთრი ანაფორა...

მერე ვდგავარ მარიკას გვერდით, მიჭირავს იმისი მსუბუქად ფარფატა ხელი, ვიყურები შორს და ვხვდები, რომ ჰაერშია დაკიდებული ეს უშველებელი ჯავახეთის ფამფარულა, თავისი მდელოიანად და მთელი ამ ხალხიანად.

მარიკა ქვემოთ მანიშნებს, მეც გადავიხედავ და ვხედავ კავკასიონს, შოდა-კედელას ქედს, მერე ვპოულობ ზღვის დონიდან 4462 მეტრზე მდებარე მწვერვალ ჭანჭახის მყინვარიდან გამომავალ მდინარე ჭანჭახის მიმოხვეულ ხეობას, მდინარე ბუბასწყალი რომ უერთდება მარჯვნიდან და იმ ადგილზე მოჩანს ლამაზად განათებული შოვი, მოფენილი ისეთი კოტეჯებით, სასტუმროებითა და სახლებით, რომელთა სახურავებზე მზის ფოტოელექტრული სადგურის პანელებია დამონტაჟებული...

ერთ-ერთ განათებულ კოტეჯთან, სწორედ იმასთან, სადაც მზის ფოტოელექტრული სადგური დავამონტაჟე, ჩემი ნატო დგას, გვილიმის და ცალ ხელს გვიქნევს, რადგან მეორეში თაფლის ქილა უჭირავს ისევ...

ჯავახეთის ფამფარულა, ჩემი, - ჩემი და მარიკასი...